

**Міністерство освіти та науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКО - ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ У ФІЗИЧНІЙ
КУЛЬТУРІ І СПОРТІ»**

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	магістр
Спеціальність	A7 Фізична культура і спорт
Предметна спеціальність	
Кількість кредитів	6
Заняття	Лекційні, групові
Мова викладання	Українська
Кафедра	Олімпійського та професійного спорту
Викладач	Борецька Наталія Олександрівна Кандидат наук з державного управління, доцент кафедри олімпійського та професійного спорту, Майстер спорту nataliaboreckaa90@gmail.com

Анотація до курсу. Освітня вибіркова компонента «Економіко-правові особливості управління у фізичній культурі і спорті» спрямована на формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти системи знань і практичних умінь щодо опанування механізмами ефективного керівництва спортивними організаціями різної форми власності, механізмами фінансування спорту, правового статусу суб'єктів спортивного руху, менеджменту фізкультурно-спортивних організацій та захисту прав атлетів.

Особлива увага приділяється специфіці нормативно-правового регулювання, фінансово-господарській діяльності, залученню інвестицій (спонсорство, фандрейзинг) та захисту прав суб'єктів фізкультурно-спортивного руху, укладанню спортивних контрактів, договорів про спонсорство та надання послуг з дотриманням правових норм.

Освітня компонента має практико-орієнтований характер і передбачає розроблення здобувачами власних спортивних контрактів, договорів про надання послуг та договорів про спонсорство.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета курсу - формування у здобувачів системи теоретичних знань та практичних навичок щодо економічних закономірностей функціонування спортивної індустрії та правового регулювання управлінської діяльності у сфері фізичної культури і спорту. Завдання:

- сформуванню розуміння економічної закономірності розвитку індустрії спорту, джерел фінансування та особливості фінансового менеджменту спортивних клубів і федерацій;
- ознайомити з джерелами фінансування та особливостями фінансового менеджменту спортивних клубів і федерацій ;
- сформуванню навички стратегічного й оперативного планування;
- навчити аналізувати правовий статус суб'єктів спортивної діяльності (спортсменів, тренерів, менеджерів, спортивних споруд) та укладати трудові й цивільно-правові контракти;
- вчити нормативно-правову базу, що регулює сферу фізичної культури і спорту на

національному та міжнародному рівнях.

- опанувати методики оцінки ризиків, антикризового управління, захисту інтелектуальної власності та брендів у спорті;
- розвинути навички прийняття управлінських рішень у нестандартних ситуаціях.

2. Результати навчання.

Після завершення курсу здобувач повинен вміти:

- правильно застосовувати норми права під час вирішення професійних завдань і захисту інтересів суб'єктів спорту;
- застосовувати економічні механізми фінансування (бюджетного та позабюджетного), оподаткування, спонсорства, меценатства та маркетингу в спортивній сфері;
- визначати правовий статус і специфіку функціонування фізкультурно-спортивних організацій, клубів, федерацій, дитячо-юнацьких спортивних шкіл та фітнес-центрів;
- розробляти та аналізувати трудові контракти спортсменів і тренерів, угоди про трансфери, спонсорські та комерційні договори.
- визначати правове становище та соціальні гарантії спортсменів, тренерів, суддів та спортивних менеджерів;
- виявляти й попереджати фінансово-економічні та правові ризики в діяльності спортивних організацій;
- діяти виключно у правовому полі, дотримуючись професійної етики, стандартів чесної гри (Fair Play) та антикорупційного законодавства.
- розробляти організаційну та навчально - методичну документацію спортивних організацій;
- формувати організаційну команду та розподіляти функціональні обов'язки між її учасниками;
- застосовувати сучасні технології менеджменту та проєктного управління у спортивній діяльності.

3. Зміст дисципліни

Тема 1. Законодавча база сфери фізичної культури і спорту в Україні.

Закон України «Про фізичну культуру і спорт», як головний нормативно-правовий акт, що визначає правові, організаційні, соціальні та економічні засади діяльності. Основні терміни та поняття. Визначальні засади та принципи, на яких будується розвиток фізичної культури і спорту в країні. Система органів державної влади та місцевого самоврядування, що здійснюють управління у сфері (центральний орган виконавчої влади з питань фізичної культури і спорту, місцеві державні адміністрації, інші структури). Організаційна структура фізичної культури і спорту, зокрема статус спортивних федерацій, фізкультурно-спортивних товариств, олімпійського та паралімпійського комітетів. Взаємозв'язок закону про фізичну культуру з іншими законодавчими актами України.

Тема 2. Міжнародне спортивне право та інституції.

Загальні засади міжнародного спортивного права. Міжнародний олімпійський комітет (МОК) як головний регулятор. Міжнародні спортивні федерації. Всесвітнє антидопінгове агентство (WADA) та боротьба з допінгом. Спортивний арбітражний суд у Лозанні (CAS).

Тема 3. Трудові відносини та контрактна система у спорті.

Правовий статус професійного спортсмена та тренера. Особливості укладання, виконання та розірвання контрактів. Юридичне регулювання трансферів.

Тема 4. Юридична відповідальність у спорті.

Поняття та підстави юридичної відповідальності у сфері фізичної культури і спорту. Специфіка спортивного права та співвідношення загальноправової відповідальності зі специфічною (спортивно-дисциплінарною). Суб'єкти відповідальності. Види юридичної відповідальності у спорті. Юридична відповідальність за застосування допінгу. Протидія насильству та дискримінації. Вирішення спортивних спорів.

Тема 5. Економіка спортивної індустрії.

Визначення понять «спортивна індустрія», «економіка спорту», «індустрія спорту та розваг». Структура ринку спортивних послуг: професійний спорт, масовий (оздоровчий) спорт, дитячо-юнацький спорт. Специфіка спортивного продукту. Суб'єкти спортивного

ринку. Фінансування та джерела доходів у спорті. Економіка професійних ліг та змагань. Маркетинг, спонсорство та медіа-права. Інновації та нові тренди в спортивній економіці.

Тема 6. Фінансування фізичної культури і спорту.

Бюджетне фінансування та механізми державно-приватного партнерства. Податкові пільги для спортивної сфери. Позабюджетні джерела та комерціалізація. Інвестиції в інфраструктуру та проєктний менеджмент. Моделі фінансування спорту у світі. Матеріально-технічне забезпечення. Основи кошторисного планування. Пошук партнерів і спонсорів.

Тема 7. Комерціалізація, маркетинг та спонсорство.

Джерела доходів. Трансформація в бізнес некомерційної або державної структури переходять на рейки самоокупності та прибутковості, комерційне використання стадіонів, залів чи просторів у неігрові/неподійні дні (концерти, конференції, оренда). Маркетингові стратегії. Спонсорство та партнерство. Етика, право та оцінка ефективності. Управління правами на медіатрансляції. Продаж квитків (мерчандайзинг) та робота з уболівальниками.

Тема 8. Інвестиційний менеджмент та бізнес-планування.

Сутність та класифікація інвестицій. Функції та завдання інвестиційного менеджменту. Інвестиційний клімат та інвестиційна привабливість. Джерела фінансування інвестицій. Оцінка та управління інвестиційними проєктами. Методологія бізнес-планування. Практична реалізація та моніторинг.

4. Методи навчання. Для забезпечення ефективного засвоєння теоретичних знань та формування практичних умінь у здобувачів застосовуються сучасні комбіновані методи навчання, що поєднують словесні, наочні, практичні та інтерактивні підходи.

5. Форми контролю. *Поточний контроль:* усне опитування з теоретичних питань дисципліни; оцінювання участі у практичних завданнях; виконання практичних завдань; виконання проєктів. *Підсумковий контроль* у формі заліку.

6. Критерії оцінювання. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою та враховує рівень засвоєння теоретичних знань, сформованість практичних умінь і навичок, активність здобувачів під час занять та результати підсумкового контролю. До 70 балів – поточна робота здобувачів; 30 балів – підсумковий контроль (залік).